

FILHARMONIČNI ORKESTER IZ MONTE CARLA **ORCHESTRE PHILHARMONIQUE DE MONTE-CARLO**

CHARLES DUTOIT

dirigent / conductor

MARTHA ARGERICH

klavir / piano

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. - 12. 9. 2025**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2025 je župan Mestne občine Ljubljana,
Zoran Jankovič. / *The Honorary Patron of the Ljubljana Festival 2025 is the
Mayor of the City of Ljubljana, Zoran Jankovič.*

Sreda, 10. september 2025, ob 20.00
Wednesday, 10 September 2025, at 8.00 pm
Gallusova dvorana / Gallus Hall, Cankarjev dom

FILHARMONIČNI ORKESTER IZ MONTE CARLA ORCHESTRE PHILHARMONIQUE DE MONTE-CARLO

CHARLES DUTOIT

dirigent / conductor

Solistka / Soloist:

MARTHA ARGERICH

klavir / piano

David Lefevre, koncertni mojster / concertmaster

Liza Kerob, koncertna mojstrica / concertmaster

.....

Program / Programme:

Maurice Ravel: Pavana za umrlo princeso (različica 1910)
Pavane pour une Infante défunte (1910 version)

Ludwig van Beethoven: Koncert za klavir in orkester št. 1 v
C-duru, op. 15 / *Piano Concerto No. 1 in C major, Op. 15*

I. Allegro con brio

II. Largo

III. Rondo: Allegro scherzando

Maurice Ravel: Plemeniti in sentimentalni valčki / *Valses
nobles et sentimentales*

I. Zmerno – zelo odkrito / *Modéré – très franc*

II. Precej počasno – z intenzivnim izrazom / *Assez lent –
avec une expression intense*

III. Zmerno / *Modéré*

IV. Precej živahno / *Assez animé*

V. Skoraj počasno – z intimnim občutkom / *Presque lent – dans un sentiment intime*

VI. Živahno / *Vif*

VII. Manj živahno / *Moins vif*

VII. Epilog: počasen / *Épilogue: lent*

Claude Debussy: Morje / *La mer*

I. Od zore do poldneva na morju / *De l'aube à midi sur la mer*

II. Igre valov / *Jeux de vagues*

III. Pogovor vetra in morja / *Dialogue du vent et de la mer*

.....

Maurice Ravel (1875–1937) je bil francoski skladatelj baskovsko-švicarskih korenin, ki je svojo glasbo zgradil na nape-
tosti med starim in novim. Bil je izjemen obrtnik, ki je pogosto izhajal iz zgodovinskih oblik in stiliziranih plesov, hkrati pa se je z občutljivim posluhom za barvo in ritem rad obračal k eksotičnim vplivom, jazzu ali tradiciji francoskega virtuoznega pianizma. **Pavana za umrlo princeso** je nastala leta 1899 še v času študija na pariškem konservatoriju pri Gabrielu Fauréju. Čeprav naslov zveni kot sentimentalna elegija, je sam Ravel opozarjal, da je treba »princeso« jematı zgolj domišljjsko, skoraj ironično: šlo naj bi bolj za evokacijo davno minulega španskega dvora, za nekakšen nostalgichen prizvok aristokratske preteklosti. Leta 1910 jo je orkestriral, pri čemer je dodal značilno prosojnost zvočnih plasti, po kateri je postal prepoznaven. Leta 1911 je objavil ciklus **Plemeniti in sentimentalni valčki** za klavir, leto pozneje pa ga je orkestriral. Z naslovom se je poklonil Franzu Schubertu, ki je skoraj stoletje prej izdal istoimenski zbirki. Ravel je želel napisati zaporedje valčkov po Schubertovem zgledu, vendar brez jasne ločitve med »plemenitimi« in »sentimentalnimi«. V osmih kratkih valčkih je ustvaril mozaik kontrastnih razpoloženj, od liričnih in zasanjanih do živahnih in skoraj grotesknih.

Potem ko se je leta 1792 **Ludwig van Beethoven (1770–1827)** preselil na Dunaj, si je sloves sprva pridobil kot pianist, znan po sijajni improvizaciji in virtuoznih »dvobojih«, v katerih je znova in znova dokazal svojo premoč. Toda kmalu se je začel uveljavljati tudi kot resen skladatelj. **Koncert za klavir in orkester št. 1 v C-duru, op. 15** je nastal ob koncu njegovih prvih dunajskih let in je bil leta 1795 krstno izveden z Beethovnom pri klavirju. Čeprav je bil objavljen kot »prvi«, je to pravzaprav tretji Beethovnov poskus v tej glasbeni obliki, a obenem prvi, v katerem je svojo mladostno drznost že povezal z mojstrskim obvladovanjem kompozicije. V njem se

še čuti dediščina Wolfganga Amadeusa Mozarta in Josepha Haydna, toda svežina tem, nepričakovani harmonski zasuki ter poudarjena solistična virtuoznost že razkrivajo skladateljev samosvoj slog. Slovesni prvi stavek s kontrastom med orkestrom in solistom pričara herojsko vzdušje, počasni *Largo* v oddaljenem *As*-duru prinaša eno najbolj poetičnih epizod zgodnjega Beethovnovega ustvarjanja, zaključni *Rondo* pa je duhovito izpisan plesni finale, ki še danes navdušuje s svojo svežino, humorjem, ritmično živahnostjo, briljantno klavirsko tehniko in kompozicijskimi rešitvami.

Claude Debussy (1862–1918) je bil osrednja osebnost francoskega glasbenega preobrata ob prelomu stoletja. Čeprav je občudoval Richarda Wagnerja in obiskal Bayreuth, se je hitro zavedel, da mora razviti lasten izraz, bližji francoskemu simbolizmu in impresionizmu v literaturi in slikarstvu. Pomembno izhodišče mu je predstavljalo tudi srečanje z javanskim gamelanom na svetovni razstavi v Parizu leta 1889, ki ga je spodbudilo k uporabi pentatonskih in celotonskih lestvic. »Simfonične skice« **Morje**, ki so nastale med letoma 1903 in 1905, sodijo med njegova najpogosteje izvajana orkestralna dela. Čeprav je bil prvi odziv občinstva mlačen, je delo hitro zavzelo osrednje mesto v repertoarju. Debussy ni želel slikati morja v smislu programske glasbe, temveč ujeti občutek in vtis, ki ga povzroča njegovo opazovanje: »bolj izraz občutja kot posnemanje narave«. V treh stavkih je oblikoval zvočno potovanje od tihih jutranjih obrisov do polne svetlobe dneva, nato pa kontrast igrivega gibanja valov in naposled mogočni spopad vetra z razburkanim morjem. Delo namesto trdnih tematskih kontrastov gradi na prelivanju barv, ritmov in harmonskih zasukov, ki se nenehno spreminjajo kot valovi sami. Prav s to svobodno zasnovo, v kateri orkester zasije v razkošni paleti barvnih odtenkov, je Debussy ustvaril enega ključnih dosežkov glasbene umetnosti 20. stoletja.

.....

Filharmonični orkester iz Monte Carla je bil ustanovljen leta 1856, današnje ime pa nosi od leta 1980. Znan je po svoji sposobnosti povezovanja tradicije in sodobnosti, saj izvaja tako osrednja simfonična dela kot nekoliko prezrte partiture in sodobno glasbo ter sodeluje pri opernih in baletnih produkcijah. Orkester so skozi zgodovino vodili številni ugledni dirigenti, med njimi Victor de Sabata, Igor Markevič, Lovro von Matačić, Lawrence Foster in Marek Janowski, od sezone 2016/2017 pa ga vodi Kazuki Jamada. Poleg redne sezone v Monaku nastopa na festivalih v Aix-en-Provence, Dresdnu, Pragi, Montreuxu, na Dunaju in drugod. Ustvarja tudi z glasbeniki drugih žanrov, kot so Marcus Miller, Jamie Cullum in

Melody Gardot. Posnetke izdaja pod lastno založbo OPMC Classics ter pri prestižnih hišah, kot sta Warner in Alpha. Orkester deluje pod pokroviteljstvom knežje družine Monaka.

Švicarski dirigent **Charles Dutoit** že več kot šest desetletij nastopa z največjimi orkestri na petih celinah. Četrto stoletja je bil glasbeni direktor Simfoničnega orkestra iz Montreala, med letoma 1991 in 2011 pa je vodil Francoski nacionalni orkester. Dolgoletno sodelovanje ga veže tudi na Filadelfijski orkester, kjer je bil stalni gost več kot tri desetletja, v preteklosti pa je bil tudi umetniški direktor Londonskega kraljevega filharmoničnega orkestra. Je častni dirigent Simfoničnega orkestra NHK iz Tokia in Festivalskega orkestra Verbier. V karieri je stal na odrih Dunajske državne opere, Kraljeve operne hiše v Londonu, Metropolitanske opere v New Yorku in Nemške opere v Berlinu. Njegova diskografija obsega več kot dvesto posnetkov in mu je prinesla dve nagradi grammy. Leta 2017 je prejel prestižno zlato medaljo Kraljeve filharmonične družbe v Londonu, eno najvišjih priznanj v svetu glasbe.

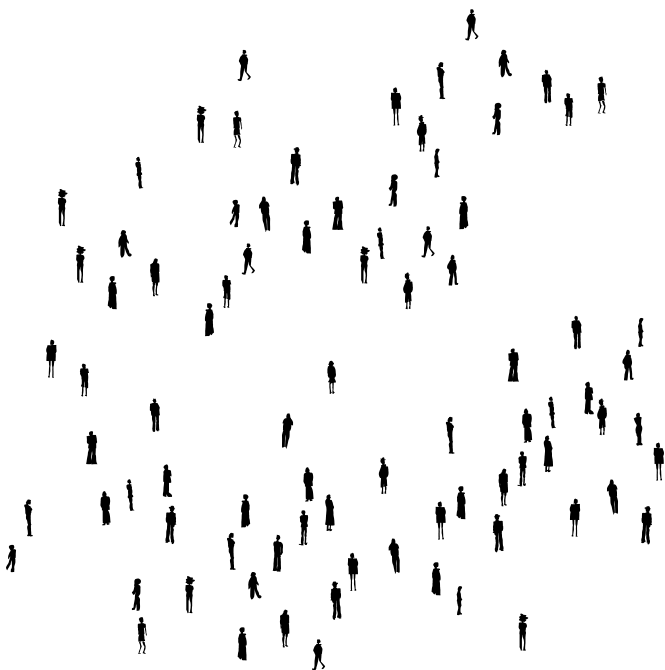
Argentinska pianistka **Martha Argerich** je začela nastopati kot čudežni otrok in se leta 1955 preselila v Evropo, kjer je študirala pri Friedrichu Guldi, Nikiti Magaloffu in Arturu Benedettiju Michelangeliju. Leta 1957 je zmagala na tekmovanjih v Ženevi in Bolzanu, odločilni preboj pa je dosegla leta 1965 z zmago na Chopinovem tekmovanju v Varšavi. Od tedaj sodi med najvplivnejše pianistke svojega časa. Nastopa z vodilnimi orkestri in dirigenti, pomemben del njenega umetniškega delovanja pa ostaja komorna glasba, pri kateri redno sodeluje z glasbeniki, kot so Gidon Kremer, Miša Majski in Daniel Barenboim. Njen repertoar zajema dela od Johanna Sebastiana Bacha do Dmitrija Šostakoviča, njeno poustvarjanje pa zaznamuje združitev tehnične briljance, strastne energije in duhovne globine. Prejela je številne nagrade, med njimi tri grammyje, leta 2005 praemium imperiale in leta 2016 častno priznanje Kennedyjevega centra.

Jan Prepadnik

.....

*This year's summer festival sees the return of an established artistic duo – **Martha Argerich** and **Charles Dutoit** – who have worked together frequently in the past. One of the world's most prominent pianists, Argentinian-born Argerich is esteemed both for her extraordinary talent and for her vast repertoire, which ranges from early music to 20th-century compositions. Widely acclaimed as one of the most distinguished conductors of his generation, Maestro Charles Du-*

toit is a tireless and dynamic presence on the global stage. He has collaborated with more than 150 orchestras across all continents and boasts a discography of over 200 recordings, earning numerous prestigious prizes including Grammy Awards. He will conduct the **Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo**, which has enjoyed a prestigious reputation ever since its founding in 1856, thanks to its ability to combine tradition and modernity. The concert will be a blend of two styles with which the performers are particularly associated: Impressionism and Romanticism. **Maurice Ravel** composed his **Pavane pour une infante défunte** – a nostalgic evocation of a slow courtly dance – when still a student, while with his Valses nobles et sentimentales he wished to follow the example of Schubert, who composed a series of miniatures with the same title. **Ludwig van Beethoven's** first piano concerto reflects both his assimilation of the styles of Haydn and Mozart and his own bold musical personality, that was already beginning to emerge. The evening will end with a performance of what is usually considered **Claude Debussy's** most substantial symphonic work. More than tone-paintings evoking the sound of waves, the »three symphonic sketches« that make up **La mer** are intended as musical representations of the feelings inspired by observing the sea, which is a typically Impressionist approach.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED:

**9. ZIMSKI FESTIVAL
9th WINTER FESTIVAL**

10. februar–2. marec 2026
10 February–2 March 2026

Več informacij na **ljubljanafestival.si**.
More information at **ljubljanafestival.si**.

Sponzor / Sponsor:

**TRI
MO**

Doživite več -
**Naložite si aplikacijo
Festivala Ljubljana**

Experience more -
**Download the Ljubljana
Festival application**

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, september / September 2025

Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary Member of the European Festivals Association

Besedila / Texts: **JAN PREPADNIK**

Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**

Glasbeni producent / Music Producer: **MATJAŽ PRAH**

Tonska mojstrica / Sound designer: **ALEKS PIRKMAJER PENKO**

Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**

Tisk / Print: **TISKARNA PARA**

ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih.
The Ljubljana Festival organisers reserve the right to change the programme
and venues.

Glavni sponzor
General sponsor:

Glavni medijski sponzor
General media sponsor:

DELO

Sponzorji 73. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 73rd Ljubljana Festival:

Glavni sponzor zunanjega oglaševanja
General sponsor of outdoor advertising:

Medijski partnerji / Media Partners:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Uradni prevozniki / Transport partners:

